

Stanisław Mazur (1909- 1940)

Urodził się w rodzinie chłopskiej 24 marca 1909 roku w Rzędzianowicach koło Mielca. W 1929 roku został absolwentem Gimnazjum Państwowego imienia Stanisława Konarskiego w Mielcu. Wstąpił ochotniczo do wojska i ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty w Komorowie-Ostrowi Mazowieckiej, następnie jako podporucznik służył w 13 pułku piechoty w Pułtusku. Po czterech latach służby otrzymał awans na stopień porucznika. Jesienią 1937 roku został przeniesiony do służby w Korpusie Ochrony Pogranicza jako dowódca plutonu łączności batalionu KOP „Berezwech” 3 pułku piechoty KOP „Głębokie” na Wileńszczyźnie.

Za wzorową służbę dowództwo KOP wytypowało por. Stanisława Mazura na studia wojskowe. Częściowa mobilizacja i dyslokacja jednostek KOP (22/23 marca 1939 roku) uniemożliwiła podjęcie studiów. Batalion „Berezwech” w którym służył Mazur, został przeniesiony z Wileńszczyzny na Śląsk i włączony w skład 2 pułku piechoty KOP 1 Brygady Górskiej KOP wchodzącej w skład Grupy Operacyjnej „Bielsko”. Od marca do sierpnia 1939 roku stacjonował w Żywcu.

W połowie sierpnia 1939 roku batalion skierowano nad granicę w Karpatach. W sile trzech kompanii strzeleckich, jednej kompanii ciężkich karabinów maszynowych i plutonu moździerzy, 1 batalion 2 pułku piechoty KOP pod dowództwem majora Kazimierza Czarkowskiego został odkomenderowany pod Węgierską Górkę i przydzielony do załogi fortu artyleryjskiego „Waligóra”. W chwili wybuchu wojny porucznik Stanisław Mazur pełnił funkcję oficera łączności sztabu dowództwa batalionu. Od 2 września 1939 roku walczył z najeźdźcą hitlerowskim. Szlak bojowy jego jednostki związany był, po 20 godzinnej obronie Węgierskiej Górki, ze szlakiem 21 Dywizji Piechoty Górskiej generała Józefa Kustronia i wiódł przez: Wadowice, Wieliczkę i Bochnię, Dąbrowę Tarnowską, Przeclaw, Kolbuszową, Majdan Królewski, Sokołów, Leżajsk, Sieniawę, Jarosław, Lubaczów, Biłgoraj, Janów Lubelski, Oleszyce, Dachnow. Między 14 a 20 września resztki pułku KOP w którym służył por. Mazur, uległy rozproszeniu. Nie wiemy kiedy i gdzie dostał się do sowieckiej niewoli. Został osadzony w obozie w Kozielsku. Jedyna zachowana wiadomość dotarła do Pułtuska, gdzie mieszkała żona naszego oficera, 13 lutego 1940 roku (wiadomość datowana: Kozielsk, 20 stycznia 1940 roku). Wraz z tą wiadomością urywa się kontakt z por. Mazurem. Nazwisko Stanisława Mazura znajduje się na liście wywozowej jeńców Kozielska z dnia 3 kwietnia 1940 roku wśród nazwisk 78 oficerów Wojska Polskiego. W kwietniu 1943 roku podczas ekshumacji przeprowadzonej przez Niemców zidentyfikowano ciało Stanisława Mazura (nr 0245, przy ciele dowód osobisty, karta szczepień, odcinki pocztowe ze stemplem „Żywiec”).

Dąb pamięci poświęcony Stanisławowi Mazurowi został posadzony 14.10.2009 r. w Parku Papieskim w Rzeszowie. Opiekę nad dębem sprawują uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Rzeszowie.